

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

5 mei 2008

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2008

Januari 2008

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, de heer Leo Pieters;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de dames Stern Demeulenaere, Laurence Libert, de heer Hans Schoofs;

de heer Dirk De Cock, mevrouw Anissa Temsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens;

de heer Karlos Callens, de dames Margriet Hermans, Fientje Moerman;

de heren Chokri Mahassine, Ludo Sannen, Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Kris Van Dijck;

de heer Jef Tavernier.

Zie:

51 (2007-2008)

- Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering
- Nr. 2: Verslag over gedachtewisseling

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie had op 17 april 2008 een gedachteswisseling met mevrouw Natalie Verstraete, adjunct van de directeur bij de afdeling Internationale Relaties van het departement Onderwijs en Vorming, over het ‘Verslag van de Vlaamse Regering. Vlaamse vinger aan de Europese pols. Overzicht van de voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2008. Januari 2008’. Mevrouw Verstraete bracht ook verslag uit van de Europese Raad voor Onderwijs van 14 februari 2008.

1. Toelichting door mevrouw Natalie Verstraete, adjunct van de directeur bij de afdeling Internationale Relaties van het departement Onderwijs en Vorming

Mevrouw *Natalie Verstraete* zegt dat Slovenië op 1 januari 2008 de voorzittersfakkel heeft overgenomen van Portugal. Samen met Duitsland hadden deze drie landen een gezamenlijk programma opgesteld.

Vanaf 1 juli 2008 wordt Frankrijk de nieuwe voorzitter en komt er een nieuw programma.

Zij zal eerst het document Vlaamse vinger aan de Europese pols bespreken en vervolgens verslag uitbrengen over de Europese Raad voor Onderwijs van 14 februari 2008.

1.1. Vlaamse vinger aan de Europese pols

Mevrouw Verstraete verwijst naar pagina 11 van het document waar de drie prioriteiten van het Sloveens voorzitterschap zijn opgesomd.

Een eerste prioriteit is het versterken van de rol van Onderwijs en Vorming in de herziene Lissabonstrategie. Dit is volgens de spreker vooral een verdienste van het Portugese voorzitterschap. De Raad keurde een resolutie goed over onderwijs als belangrijke motor voor de Lissabonstrategie. Het Portugese voorzitterschap startte ook met het formuleren van de sleutelboodschappen, die onder Sloveens voorzitterschap werden gefinaliseerd. Deze sleutelboodschappen kwamen aan bod op de Lentetop in maart. Hierin worden de prioriteiten voor Onderwijs voor de volgende twee jaar – een nieuwe cyclus in het Lissabonproces – opgesomd. Mevrouw Verstraete verwijst naar de verdere bespreking van de Europese Raad voor Onderwijs van 14 februari 2008 waarop dit onderwerp aan bod kwam (cf. infra).

Een tweede speerpunt is het promoten van creativiteit en innovatie. Het Sloveens voorzitterschap hecht hier heel veel belang aan. Het wil de rol van Onderwijs in de kennisdriehoek verbeteren. Het gaat niet alleen om innovatie op universitair niveau maar ook op het niveau van het leerplichtonderwijs. Dit is erg vernieuwend. Er werd hierover begin april 2008 een conferentie georganiseerd om hierrond te brainstormen. Het idee is dat de zin voor creativiteit en innovatie bij jongeren vaak reeds afgezwakt is wanneer ze in het hoger onderwijs belanden. Hierover zullen Raadsconclusies worden ontworpen met als doel die op de Raad voor Onderwijs in mei te kunnen goedkeuren. Er wordt ook gewerkt aan het interinstitutioneel akkoord rond het Europees jaar voor creativiteit en innovatie in 2009.

De derde prioriteit van het Sloveens voorzitterschap is het promoten van de interculturele dialoog en, vooral, de meertaligheid. 2008 is het Europees jaar van de interculturele dialoog. Op 15 februari 2008 werd een informele ministeriële conferentie georganiseerd met als onderwerp meertaligheid. Op deze conferentie waren weinig ministers aanwezig. Doel van de conferentie was om te brainstormen over talenbeleid op Europees vlak.

In 2006 eindigde het eerste actieplan van de Europese Commissie rond meertaligheid. De Europese Commissie wenst hieraan een vervolg te breien en vraagt input van de Europese ministers van Onderwijs over wat zij al dan niet belangrijk vinden. De Commissie heeft twee groepen van intellectuelen samengesteld: de ene belichtte meer de interculturele aspecten met als voorzitter de Libanese schrijver Amin Maalouf, de andere groep richtte zich meer op de economische gevolgen van het gebrek aan meertaligheid met als voorzitter de heer Etienne Davignon. Van de eerste werkgroep is een verslag, getiteld ‘Een heilzame uitdaging: hoe de taalverscheidenheid Europa tot een hechter geheel kan maken’, beschikbaar.

Tijdens de informele conferentie heeft de heer Leonard Orban, Europees Commissaris bevoegd voor meertaligheid, zich geëngageerd om tegen eind 2008 te communiceren rond meertaligheid. Er is ook een informele raad voorzien in juni in Oslo met als thema taal en interculturele dialoog. Een concreet programma is er nog niet.

Vervolgens bespreekt mevrouw Verstraete de verschillende onderwerpen die behoren tot het beleidsdomein Onderwijs op pagina's 42 tot 44 van het document.

Voor de Europese aanbeveling aan de Raad en het Europees Parlement betreffende een kwalificatieraamwerk voor levenslang leren (European Quali-

fications Framework – EQF) verwijst de spreker naar het vorige verslagmoment (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1485/1). De officiële ondertekening van de aanbeveling heeft plaats op 27 april 2008. Het is de bedoeling dat de lidstaten tegen 2010 gebruik kunnen maken van het EQF.

Wat het Europees credittransfersysteem voor beroepsonderwijs en -opleiding (European system of accumulation (capitalisation) and transfer of credits – ECVET) betreft, werd begin 2008 een ontwerp van aanbeveling verwacht, dat zich vooral ook zal baseren op het werk van een technische werkgroep, waaraan ook medewerkers van de onderwijsadministratie deelnamen en waarvan het voorstel al in september 2007 werd gefinaliseerd. De tekst wordt op 18 april 2008 besproken in het Onderwijscomité. De aanbeveling zal naar alle waarschijnlijkheid niet kunnen worden goedgekeurd onder het Sloveens voorzitterschap.

Naar analogie met het hoger onderwijs, wil men in de toekomst ‘credits’ toekennen aan kwalificaties voor het beroepsonderwijs om de Europese mobiliteit voor studeren en werken te verhogen.

De Europese consultatie rond de toekomst van scholen (Schools for the 21st century) is een initiatief van de Europese Commissie dat dateert van september 2007. Het Sloveens voorzitterschap zal hieraan meewerken rond creativiteit en innovatie. De Commissie heeft beloofd om in de loop van 2008 de conclusies hieromtrent bekend te maken. De basisvraag is hoe scholen kunnen aangepast worden om het hoofd te bieden aan toekomstige uitdagingen. Het gaat om een moeilijke denkoefening. De spreker verwacht de tekst eind 2008. Er heerst een algemene tevredenheid dat ook eens het leerplichtonderwijs aan bod komt op Europees niveau, in plaats van het beroeps- en hoger onderwijs.

Het actieplan inzake volwassenenonderwijs ‘Het is nooit te laat om te leren’ zal worden bekrachtigd tijdens de volgende Europese Onderwijsraad op 22 mei 2008. Het is belangrijk dat België hierrond actie onderneemt. De benchmark van 12,5 procent die zou moeten gehaald worden tegen 2010 is nog veraf. Het laatste cijfer dat beschikbaar is, is 7,5 procent in 2006. Het is dus de bedoeling om hieraan actief mee te werken. Hoofdbedoeling van het actieplan is om de effecten van hervormingen in het volwassenenonderwijs te gaan onderzoeken en op basis van de resultaten de kwaliteit van het aanbod te verbeteren. Verder is het de bedoeling om er voor te zorgen dat deelnemers een niveau hoger klimmen zodat ze weerbaarder zijn op de arbeidsmarkt. Tot slot is het de bedoeling om het proces van erkenning van informeel en non-formeel leren te versnellen, vooral dan voor benadeelde groepen. Er werd een exper-

tenwerkgroep samengesteld voor de implementatie van het actieplan, zodra het is goedgekeurd.

Omtrent het voorstel van besluit van Europees Parlement en Raad voor het programma Erasmus Mundus (2009-2013) valt volgens de spreker niks nieuws te melden ten opzichte van het vorige verslagmoment. Het voorstel ligt momenteel voor in het Europees Parlement. Mevrouw Verstraete betwijfelt of het Sloveense voorzitterschap haar ambitie zal kunnen waarmaken om tijdens haar voorzitterschap tot een goedkeuring van het voorstel te komen. In elk geval moet het onder het voorzitterschap van Frankrijk worden goedgekeurd om van start te kunnen gaan in 2009.

1.2. Europese Raad voor Onderwijs van 14 februari 2008

De Raad voor Onderwijs van 14 februari 2008 werd voorgezeten door de Sloveense minister van Onderwijs en Sport, de heer Milan Zver. Vlaanderen is geen woordvoerder voor België tijdens het Sloveens voorzitterschap, noch in het Onderwijscomité, noch tijdens de Raadsbijeenkomsten. Tijdens de Raad van 14 februari 2008 heeft mevrouw Arena het woord genomen namens België.

De agenda van de Raadszitting was erg beperkt. Er waren twee punten ter beslissing en een debat. Het eerste punt dat ter beslissing voorlag was het ontwerp voor het gezamenlijke voortgangsverslag 2008 van de Raad en de Commissie over de vorderingen met het werkprogramma ‘Onderwijs en opleiding 2010. Kennis, creativiteit en innovatie dankzij een leven lang leren’. De tekst is een synthese van alle nationale rapporten. Er werd vooruitgang geboekt maar er zijn een aantal aandachtspunten voor de volgende jaren. Die werden, als tweede beslissingspunt, in de kernboodschappen geformuleerd die aan bod kwamen op de Lentetop (cf. supra). Binnen het Onderwijscomité werd er algemeen voor gepleit om een beperkt aantal boodschappen mee te geven om de kans te vergroten dat ze zouden worden opgenomen in de Lissabonstrategie. Dit bleek de goede methode. Er zijn vier kernboodschappen. Ten eerste moeten de strategieën voor Levenslang Leren verder geïmplementeerd worden. Ten tweede is er de versterking van de kennisdriehoek onderwijs-onderzoek-innovatie door het stimuleren van de creativiteit en de innovatie. Ten derde moet gewerkt worden rond competenties die de interculturele dialoog bevorderen. Voor het onderwijsluik wordt verwezen naar meertaligheid. Ten vierde is er het verder ontwikkelen van de transnationale mobiliteit, zowel door te streven naar kwaliteit, verbreding als een grotere draagwijdte en gelijkheid. Dit kwam ook aan bod op de Raad van 15 november 2007 waar minis-

ter Vandenbroucke deelnam aan het debat rond de sociale dimensie van Erasmus en er een goede tussenkomst hield.

Het debat op de Raad handelde over de vroegtijdige schoolverlaters. Het debat werd ingeleid door prof. Avramov die meerwerkt aan de cluster 'toegang tot onderwijs en sociale inclusie'. Haar conclusie was beperkt maar logisch. Zij stelt dat vroegtijdig schoolverlaten een probleem blijft. De kans is klein dat de benchmark van tien percent wordt gehaald tegen 2010. Er moet meer preventief gewerkt worden omdat dit minder kost dan het remediëren. Prof. Avramov pleit verder voor partnerschappen waarbij ouders veel meer moeten betrokken worden. Leerkrachten moeten beter en intensiever worden ondersteund. Dat geldt zeker voor leerkrachten die moeten werken in een moeilijke context. Tot slot moet er meer belang worden gehecht aan burgerschapswaarden. Minister Arena, die sprak namens België, bleef vrij algemeen en verwees naar de open methode van coördinatie en goede praktijken om de problemen op te lossen. Zij vond dat het thema meer moest bekeken worden vanuit een breder sociaal beleid. Scholen mogen niet alleen verantwoordelijk worden gesteld maar ook de lokale omgeving moet worden betrokken. Kinderen moeten zich goed voelen op school en de school heeft de plicht om daaraan te werken.

De volgende Raad heeft plaats op 22 mei 2008 met een meer uitgebreide agenda. De spreker hoopt dat Erasmus Mundus kan geagendeerd worden. Er zal gedebateerd worden over creativiteit en innovatie. Het actieplan inzake volwassenenonderwijs waaraan Raadsconclusies worden gekoppeld zal worden behandeld. Verder zijn er nog een aantal technische dossiers zoals een nieuw reglement voor de European Training Foundation. Er is nog niet beslist welke minister van de Franse Gemeenschap zal deelnemen.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Stern Demeulenaere* vraagt om het rapport 'Een heilzame uitdaging: hoe de taalverscheidenheid Europa tot een hechter geheel kan maken' via het commissiesecretariaat ter beschikking te stellen, evenals het rapport van de werkgroep voorgezeten door de heer Davignon, zodra het beschikbaar is.

Mevrouw *Natalie Verstraete* antwoordt dat ze het eerste document zal bezorgen en het tweede van zodra het in haar bezit is.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* wenst verder te weten of er inzake creativiteit en innovatie ook rekening wordt gehouden met speciale acties rond hoogbegaafdheid.

Mevrouw *Natalie Verstraete* antwoordt dat in de

huidige, eerste fase van de redactie van de teksten niets is terug te vinden over hoogbegaafdheid. Er wordt wel gestreefd naar een groter tegengewicht tegen de idee van creativiteit en innovatie louter in functie van de economie, bijvoorbeeld door het opnemen van de persoonlijke ontplooiing en andere aspecten van de creativiteit te belichten in de teksten. Eventueel kan de opmerking gemaakt worden in het Onderwijscomité.

De heer *Jef Tavernier* wenst te weten wat het basisdocument is over het promoten van de interculturele dialoog en meertaligheid en wat het Belgisch standpunt is dat in de discussie wordt gebracht.

Mevrouw *Natalie Verstraete* zegt dat er momenteel nog geen basisdocument gemaakt is. Tijdens de Raad van november kwam het onderwerp wel aan bod. Minister Vandenbroucke heeft daar zijn visie uiteengezet wat grotendeels een herhaling was van wat in zijn talennota staat, meer bepaald dat hij veel belang hecht aan vreemde talen, maar dat hij wenst te vertrekken van het kennen van de instructietaal. De idee is dat men beter meerdere talen kan leren als men de eigen taal goed beheerst.

De heer *Jef Tavernier* zou het interessant vinden om het verslag te krijgen van wat er werkelijk gezegd werd om de nuances in dergelijke compromistekst van dichtbij te bekijken.

Mevrouw *Natalie Verstraete* zegt dat ze de tekst kan bezorgen van de speech die werd voorgelezen door een kabinetsmedewerker.

De heer *Dirk De Cock* vraagt of er een document is over het Europees Jaar van de talen.

Mevrouw *Natalie Verstraete* vermeldt dat het gaat om het jaar 2001 en zal een tekst navragen. Uit het Jaar van de talen is het actieplan van de Europese Commissie ontstaan.

De voorzitter dankt de spreker.

De verslaggever,

De voorzitter,

Kathleen
HELSEN

Monica
VAN KERREBROECK